

AND VENUS WAS HER NAME SUZANNE

‘Suzanne’ werd een wereldwijde klassieker, maar voor de naamgeefster van het lied was het succes bitterzoet

Paul Onkenhout en John Schoorl schrijven elke week over een liedje waarvan de titel bestaat uit alleen een voornaam. *Suzanne* was ‘half-crazy’ en dan duikt ook nog Jezus op, lopend over het water.

John Schoorl en Paul Onkenhout 23 januari 2024, 13:29

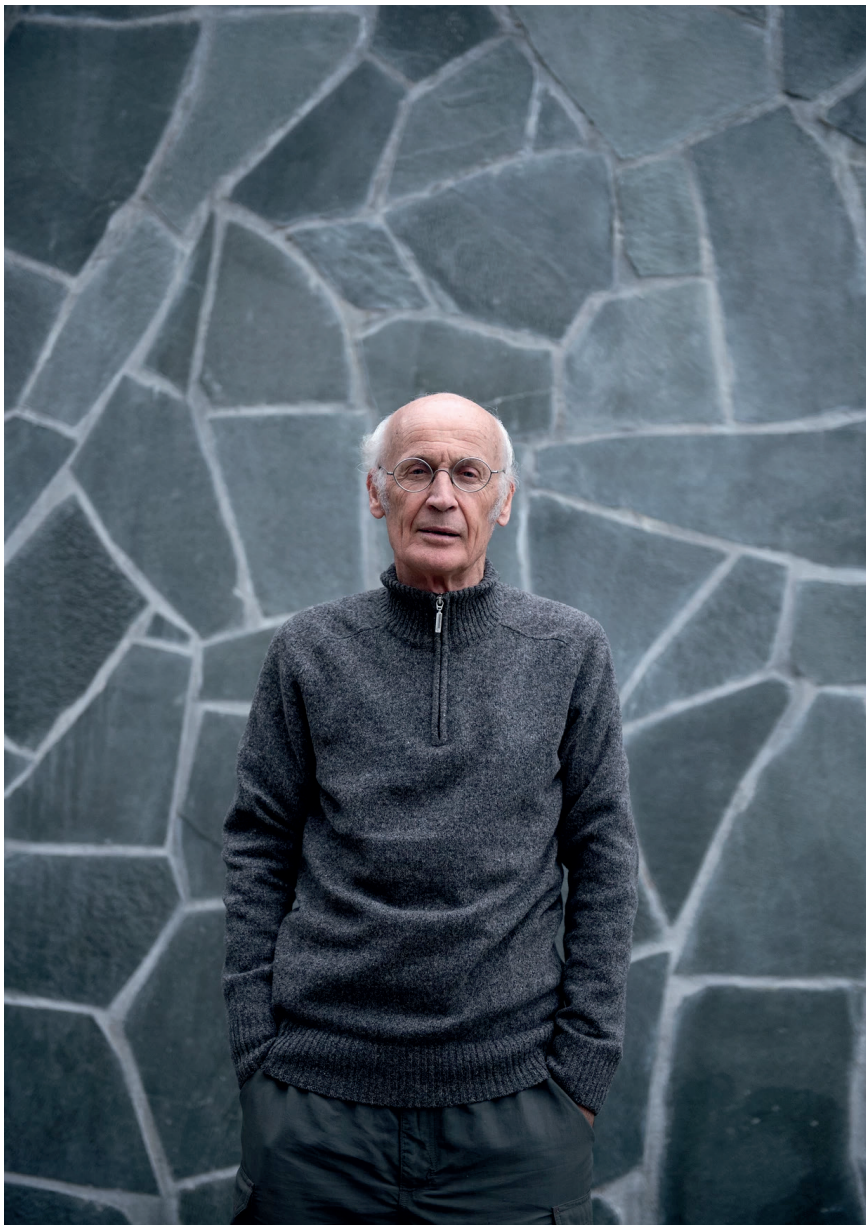

Suzanne, Herman van Veen

*Suzanne neemt je mee
naar een bank aan het water*
Suzanne, Herman van Veen (1969)

Chemisch analist tegen wil en dank Rob Chrispijn (1944) uit Amsterdam had nog nooit van Leonard Cohen gehoord toen hij eind jaren zestig een plaat in handen kreeg van een Amerikaanse zangeres, Judy Collins. Na het horen van een indringend nummer dat door Cohen was geschreven, *Suzanne*, wist Chrispijn wat hem te doen stond.

Middagenlang schaaftte hij aan de tekst. Hij vertaalde de tekst niet letterlijk, maar koos ervoor de strekking in woorden te vatten. Probleem 1: de naam, twee lettergrepen in het Engels (Soe-zén), drie in het Nederlands (Su-zan-nuh). Hij probeerde het met een andere naam, 'maar dat klonk nergens naar', zei hij in 2006 in *de Volkskrant*. En het paste goed, vond hij, de overgang van Su-zan-nuh naar het vervolg, 'neemt je mee'.

Rob Chrispijn maakte van sinaasappels pepermuntjes. Beeld Lukas Göbel

Cohen (1934-2016) een waardige Nederlandse kopie; geen letterlijke, maar een interpretatie die het dromerige liedje barstensvol melancholie recht deed en door Herman van Veen naar een hoog niveau werd getild.

Platonische relatie

Suzanne is een drieluik. Tussen de twee panelen over een vrouw die 'half-crazy' is, maar desondanks onweerstaanbaar, duikt Jezus op, lopend over water en wel. Cohen schreef het nummer in 1966, oorspronkelijk als gedicht. Judy Collins nam het op nadat hij het haar door de telefoon had voorgezongen.

Leonard Cohen and Judy Collins op het Newport Folk Festival in 1967. Beeld Getty Images

Stukje bij beetje werd in de loop der jaren meer duidelijk over het waarheidsgehalte. Dat bleek hoog te zijn. Suzanne was Suzanne Verdal, een landgenoot van Cohen. Ze was danseres, knap en getrouwd met een kunstenaar uit Quebec, Armand Vaillancourt. Flarden uit haar leven en de ontmoetingen met Cohen keerden terug in *Suzanne: Montreal. de rivier. de haven. de wandelingen en de dichter*, alles bleef in het nette, hun relatie was nooit anders dan platonisch.

Suzanne werd een wereldwijde klassieker. De naamgeefster voelde zich gevlaid, vertrouwde ze *The Guardian* toe, maar had ook het gevoel dat haar privacy was geschonden. Van Cohen vernam ze nooit meer iets. ‘Hij werd een groot popicoon en was niet meer toegankelijk. Het deed pijn. Het liedje is voor mij bitterzoet.’

Suzanne, Leonard Cohen

Herman van Veen was geen uitzondering. Vele artiesten, onder wie Françoise Hardy, Nick Cave, Nina Simone en Joan Baez, zetten Chrispijn was het nummer het begin van een samenwerking die anderhalf decennium duurde. Chrispijn groeide uit tot een liedkoning, een leverancier aan talloze Nederlandse zangers en zangeressen die zich ook nog eens zou ontpoppen als paddestoelenexpert.

Royale royalty's

Ook een andere tekstschrijver die het later ver zou schoppen, Willem Wilmink, had veel baat bij *Suzanne*. Hij schreef het nummer op de B-kant, *Adieu Café*, en deelde zo royaal mee in de royalty's dat hij voor 9.000 gulden zijn gebit kon laten reviseren.